

DOI: 10.33310/2518-7813-2020-68-1-116-121
УДК 378.071

Тетяна КОЙЧЕВА

*доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки,
проректор з наукової роботи Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна
e-mail: tikoyscheva@gmail.com*

Ольга ГАЛІЦАН

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна
e-mail: olgagalitsan@gmail.com*

Лян ЦЗЕ

*аспірантка кафедри педагогіки Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна
e-mail: kafedra-pedag@ukr.net*

**КРИТЕРІАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ
ЕСТЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

У статті представлено аналіз наукових джерел з проблеми діагностування стану сформованості різноманітних ідентифікаторів естетичної підготовки майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей (естетична культура, естетичний світогляд, естетична свідомість). Мета дослідження полягала у розробленні системи критеріїв та показників сформованості естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей та представленні змістових характеристик рівнів сформованості досліджуваного явища у студентів педагогічних університетів. Визначено, що естетична компетентність учителя гуманітарних спеціальностей – це інтегративна особистісно-професійна характеристика вчителя-гуманітарія, що спирається на його здатність вибудовувати професійно-педагогічну діяльність за естетичними законами (розуміти маркери трагічного і комічного, прекрасного і потворного, піднесеного і низького); складається з динамічного комплексу спеціальних знань та вмінь (уміння вирішувати професійні завдання керуючись естетичними ідеалами, культуротворчими та гуманістичними цінностями); реалізується через ідентифікатори естетичної та гуманітарної підготовки: естетичний смак, естетична свідомість, естетична культура.

Науково обґрунтовано структурні компоненти естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей (світоглядно-професійний, інструментально-діяльнісний, особистісно-настановний), критерії їх вимірювання (інтеграційний, функційний, суб'єктний) та рівні сформованості досліджуваного явища (високий, задовільний, низький).

Ключові слова: естетична компетентність, майбутні вчителі гуманітарних спеціальностей, критерії, показники, рівні сформованості естетичної компетентності майбутніх учителів.

Актуальність започаткованого дослідження зумовлюється трансформаційними перетвореннями у системі вищої освіти України, зокрема постійними вимогами до підвищення професіоналізму вчителя сучасної школи. На необхідності формування творчого педагога національної школи наголошено в Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Державній програмі «Вчитель», Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Актуальність естетичного складника підготовки майбутніх учителів у закладах вищої освіти посилюється суперечностями між: об'єктивною потребою сучасної школи у високопрофесійних кадрах і недо-

статнім рівнем сформованості естетичної компетентності вчителів гуманітарних спеціальностей; необхідністю ґрунтовного дослідження проблеми формування естетичної компетентності майбутнього вчителя та нестачею відповідних наукових напрацювань; потужним творчо-розвивальним потенціалом естетично-педагогічної діяльності вчителя та недостатнім рівнем його врахування у студіюванні фахових та загальнопедагогічних дисциплін.

Проблематика естетизації загальної професійної підготовки майбутніх учителів не є новою. Науковий фонд рясніє ґрунтовними науковими розробками щодо творчої підготовки педагогів

(В. Бутенко, І. Зязюн, А. Козир, Л. Кондрацька, Л. Масол, Н. Миропольська, М. Нечепоренко, В. Орлов, М. Пічкур, О. Реброва, О. Рудницька, С. Соломаха, О. Шевнюк, О. Щолокова та ін.).

Мета статті – визначити критерії та показники сформованості естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей; схарактеризувати рівні сформованості досліджуваного явища у студентів педагогічних університетів.

Методи дослідження: аналіз наукових джерел з проблеми діагностування естетичних параметрів підготовки студентів у закладах вищої освіти; спостереження, аналіз освітнього процесу.

Представлення результатів дослідження слід розпочати з фіксації змістових ознак феномена «естетична компетентність учителя».

На думку Л. Масол, естетичну компетентність учителя можна визначити як інтегральний духовно-естетичний феномен, готовність і здатність особистості мобілізувати персональні ресурси – організовані в систему естетичні знання, уміння, ставлення, здібності, якості, необхідні для ефективного вирішення художніх завдань у типових і нестандартних ситуаціях, у побудові власної траєкторії життєтворчості [3, 233].

Своєрідність професійної діяльності вчителя гуманітарних спеціальностей залежить від сформованості в них «нелінійного» гуманітарного стилю мислення, здатності вибудовувати конструктивні моделі полілогічного, толерантного спілкування з довколишніми, спираючись на специфічні властивості особистості (емпатійність, рефлексивність, конгруентність) суб'єктного спрямування [5, 90].

Спираючись на це можна конкретизувати, що естетична компетентність учителя гуманітарних спеціальностей – це інтегративна особистісно-професійна характеристика вчителя-гуманітарія, що спирається на його здатність вибудовувати професійно-педагогічну діяльність за естетичними законами (розуміти маркери трагічного і комічного, прекрасного і потворного, піднесеного і низького); складається з динамічного комплексу спеціальних знань та вмінь (уміння вирішувати професійні завдання керуючись естетичними ідеалами, культуротворчими та гуманістичними цінностями); реалізується через ідентифікатори естетичної та гуманітарної підготовки: естетичний смак, естетична свідомість, естетична культура.

Розробка адекватних засобів формування естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей у закладах вищої освіти вимагає, передусім, добору надійних та уніфікованих критеріїв її діагностування у студентів з метою перевірки результативності здійснених формувальних впливів.

На нашу думку, визначити рівні сформованості естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей дозволяє система критеріїв та показників, які відповідають компонентам структури досліджуваного явища. Надійні та уніфіковані критерії і показники мають надати можливість оцінювати результати процесу на будь-якому етапі, отримувати якісну і кількісну характеристику, а також корегувати освітній процес, зіставляючи проміжні результати з розробленим еталоном.

Під критерієм сформованості естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей розуміємо одиницю виміру сукупності ознак (показників сформованості естетичної компетентності), що дають підстави зробити висновок про ступінь відповідності особистісних якостей суб'єктів освітнього процесу та їх поведінки/діяльності вимогам цілеспрямованого впливу та спрогнозувати рівень ефективності педагогічного експерименту. Кожний критерій вимірює систему показників, які відображають якісні та кількісні зміни у суб'єктів освітнього процесу. Показник є проявом сформованості компонента, а критерій дозволяє зафіксувати певний результат на певному етапі формування професійних якостей студентів.

Спираючись на результати аналізу наукових напрацювань учених Г. Сотської, М. Нечепоренко, О. Горожанкіної та власний викладацький досвід припускаємо, що структура естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей складається зі світоглядно-професійного, інструментально-діяльнісного, особистісно-настановного компонентів.

Для визначення адекватних показників сформованості естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей слід звернутись до аналізу наукових позицій учених, які вивчали дотичні феномени «естетичний світогляд», «естетична культура», «естетична свідомість» тощо.

Наприклад, дослідниця І. Зелена розробила систему критеріїв та показників сформованості естетичного світогляду в майбутніх учителів гуманітарного профілю. Відповідно до структури досліджуваного явища вчена запропонувала таку систему: емоційно-ціннісний критерій із показниками: цілісність, глибина та вибірковість сприйняття естетичного об'єкта; глибина і стійкість естетичних переживань; емоційна реакція на витвори мистецтва та об'єкти дійсності; спрямованість ціннісних орієнтацій; когнітивно-мотиваційний критерій, де провідними показниками

стали: потреба у спілкуванні з мистецтвом та реалізації естетичних здібностей; естетична спрямованість мотиваційної сфери; образність та емоційна експресивність продуктів естетичної діяльності; оригінальність естетичного мислення; обізнаність у галузі мистецтва; діяльнісно-творчий критерій із показниками: уміння диференціювати естетичні якості предметів і явищ у співвідношенні з власним естетичним ідеалом; широта смакової палітри в мистецькій сфері; здатність до обґрунтованої естетичної оцінки [1, 5].

Як бачимо, науковець умовно розподіляє показники сформованості естетичного світогляду вчителя-гуманітарія на емоційно-аксіологічну, мотиваційну та практичну групи.

Розглянемо систему показників сформованості естетичної культури студентів за М. Нечепоренком. Автор зазначає, що основою загальної естетичної культури студента є інтегрована єдність емоційно-почуттєвого, інтелектуально-інформаційного, світоглядного та діяльнісного елементів. Взаємопроникнення всіх складників у індивідуально-особистісну сутність окремого студента втілюється в його свідомість, мотиви діяльності, впливає на вибір поведінки [4].

У процесі дослідження М. Нечепоренком були розроблені критерії, за якими визначався рівень сформованості естетичної культури студентів: знання основ естетики – знання художньо-естетичного матеріалу у межах програм; духовного надбання народу: фольклору, обрядів, звичаїв, виробів народних умільців, літературної творчості; розуміння різних видів мистецтва; обізнаність зі спеціальною термінологією; уміння – розуміння і сприйняття краси; здатність помічати прекрасне у природі, праці, творах мистецтва, оточуючій дійсності, поведінці, діях, учинках людей; уміння аналізувати, систематизувати, узагальнювати, інтерпретувати мистецькі твори й оцінювати прекрасне в навколишньому світі; переконливо аргументувати особисту естетичну позицію, узгоджуючи її з загальнолюдськими цінностями; ставлення до процесу естетизації навколишнього світу – емоційне оцінювання явищ суспільного життя, природи, мистецтва, участь в естетичній діяльності, потреба створювати красу; прагнення до естетичного самовиховання, спрямованого на збагачення і вдосконалення людського характеру, внутрішнього світу особистості, її поглядів, почуттів, уявлень, смаків [4, 110].

Дослідник Ц. Хуан показниками професійного критерію сформованості естетичного світогляду майбутніх учителів обирає ті особистісні якості, які стосуються суто професійного аспекту вчителя-митця, тобто його професійно-значущі якос-

ті як педагога-художника. Автор зазначає, що критичне мислення вчителя, поряд із розвиненим емоційним інтелектом дозволяє нівелювати негативні трансформації у професійній діяльності, що зумовлюються складністю педагогічно-творчої діяльності, специфікою креативного потенціалу [6, 18]. До практичного критерію вчений відніс ті показники, що забезпечують практичний бік професійної діяльності, тобто весь необхідний функціонал учителя, а саме: здатність до художньо-естетичної оцінки творчих продуктів, мистецьку компетентність (як найбільш емне поняття, що віддзеркалює поліхудожню, естетико-культурну компетентність), естетичні знання, що складають платформу для формування у студентів усвідомленого позитивного ставлення на рівні переконань до естетичного світогляду як інтегратора педагогічно-творчого самовираження [6, 19]. До особистісного критерію Ц. Хуаном віднесено творчі здібності, естетичний смак та естетичне мислення педагога, що складають його індивідуально-забезпечувальний профіль як суб'єкта діяльності [6, 21].

Нам імponує думка вченого щодо розподілу показників естетичного світогляду окремо на практичний та професійний контексти, адже ми формуємо естетичну компетентність, яка дозволить здійснювати ефективно професійну діяльність в естетично-педагогічній сфері на найвищому рівні.

Спираючись на аналіз наукових позицій учених І. Зеленої, М. Нечепоренка, Ц. Хуана, які досліджували специфіку естетичної підготовки студентів різного фаху пропонуємо систему показників сформованості естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей відповідно до світоглядно-професійного, інструментально-діяльнісного, особистісно-настановного її компонентів.

Інтеграційний критерій сформованості естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей відображає смисложиттєві та професійні естетично-педагогічні орієнтири підготовки у вищому педагогічному навчальному закладі. Показниками інтеграційного критерію обрано: естетичну свідомість, естетичний смак, естетичну грамотність.

Функційний критерій сформованості естетичної компетентності відображає блок спеціальних педагогічних умінь, які є засобом реалізації естетично-педагогічної підготовки студентів у педагогічному університеті. Показниками функційного критерію обрано: творчі вміння, комунікативні вміння та перцептивні вміння.

Суб'єктний критерій віддзеркалює індивідуальний особистісний профіль майбутнього

вчителя гуманітарних спеціальностей, тобто його вроджені здібності, які дозволяють самореалізацію його як суб'єкта естетично-педагогічної діяльності. Показниками суб'єктного критерію обрано: емоційність, рефлексивність та креативність.

Відповідно показників сформованості естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей схарактеризуємо рівні сформованості досліджуваного явища з метою подальшого вимірювання стану її сформованості.

Високий рівень сформованості естетичної компетентності характеризується наявністю у студентів високого рівня естетичної свідомості, тобто розуміння себе суб'єктом педагогіки мистецтва. Майбутні вчителі демонструють досконалий естетичний смак: вміння оцінювати, синтезувати види та жанри мистецтва, види художньо-педагогічної, образотворчої, музичної та театрално-артистичної діяльності. Естетична грамотність дозволяє їм здійснювати всі види мистецької та естетично-педагогічної діяльності на високому рівні. Сформовані творчі вміння збагачують їх естетично-педагогічну діяльність, а розвинені комунікативні та перцептивні вміння дозволяють вибудовувати комунікативну площину з усіма суб'єктами педагогічного процесу: учнями, творами мистецтва та самореалізуватись у цих зв'язках. Адекватний рівень емоційної чутливості, розвинений емоційний інтелект увиразнює спілкування у ході освітнього процесу в школі, креативність у розробці методик навчання гуманітарних дисциплін та виховання у поєднанні з підвищеною рефлексивністю забезпечують оптимальну самореалізацію вчителя у естетично-педагогічній діяльності.

Задовільний рівень сформованості естетичної компетентності свідчить про достатній рівень естетичної свідомості студентів, що проявляється в усвідомленні себе суб'єктом педагогіки мистецтва. Студенти віднесені до цього рівня демонструють естетичний смак – виявляють бажання синтезувати види та жанри мистецтва у професійній діяльності, а реалізувати ці прагнення до-

зволяє достатній рівень естетичної грамотності, сформовані базові естетичні знання. Майбутні вчителі демонструють сформовані творчі вміння, що у поєднанні зі комплексом комунікативних та перцептивних умінь оптимізують їх реалізацію у професійній естетично-педагогічній діяльності. Студентам, яким присвоєно даний рівень властива підвищена емоційність та креативність, що дещо дисбалансиє здійснення естетично-педагогічної діяльності, а недостатній рівень рефлексивності утруднює оптимальну самореалізацію у майбутній професії.

Низький рівень сформованості естетичної компетентності присвоєно майбутнім учителям гуманітарних спеціальностей, які не продемонстрували достатній рівень естетичної свідомості, тобто не виявили прагнення до самореалізації у естетично-педагогічній діяльності. Недостатній рівень естетичного смаку у поєднанні з лише базовим рівнем естетичної грамотності не дозволяє їм впевнено послугоуватись усім потенціалом педагогіки мистецтва – видами та жанрами мистецтва, стилями та формами самовираження у різних мистецьких напрямках. Студенти демонструють сформовані творчі вміння, проте у сфері професійної комунікації їм не вистачає перцептивних та комунікативних умінь. Підвищена емоційність та креативність у поєднанні з низьким рівнем рефлексивності призводить до професійних деформацій та унеможливорює оптимальну самореалізацію у педагогіці мистецтва.

Спираючись на вищезазначене, підсумуємо – знання критеріальної бази щодо рівнів сформованості естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей дозволяє розробити адекватну систему педагогічного впливу на хід естетизації загальної професійної підготовки вчителів-гуманітаріїв у педагогічному університеті. Представлена критеріально-рівнева база у перспективі може стати підґрунтям для діагностування стану сформованості естетичної компетентності студентів різного профілю навчання.

Список використаних джерел

1. Зелена І. О. Аналіз наукової літератури з проблеми світогляду / І. О. Зелена // Наукові праці. Серія: Педагогіка, психологія і соціологія : зб. наук. пр. – Донецьк : ДВНЗ «ДонНТУ», 2010. – Вип. 7 (167). – С. 5–9.
2. Зязюн І. А. Естетичні засади розвитку особистості / І. А. Зязюн // Мистецтво у розвитку особистості : [моногр.] / за ред., передмова та післямова Н. Г. Ничкало. – Чернівці : Зелена Букovina, 2006. – С. 14–36.
3. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика : [моногр.] / Людмила Михайлівна Масол. – К. : Промінь, 2006. – 432 с.
4. Нечепоренко М. В. Формування естетичної культури студентів класичних університетів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / М. В. Нечепоренко. – Харків, 2005. – 190 с.
5. Фокша О. М. Детермінанти підготовки майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей у сучасних закладах вищої педагогічної освіти. / О. М. Фокша // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. — Серія : Педагогіка. — Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2018. — Вип. 3 (122). — С. 89—93.

6. Хуан Цзіншен. Модель формування естетичного світогляду в майбутніх учителів образотворчого мистецтва (експериментальна реалізація) / Цзіншен Хуан // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. – 2017. – №1 (114). – С. 17–22.
7. Hutmacher W. Key competencies in Europe / Hutmacher Walo : Report DECS/ SE/Sec (96) 43 of the Symposium [«A Secondary Education for Europe Project». Berne, Switzerland], (27-30.03.1996). Strasbourg: Council for Cultural Cooperation, 1997. —72 p.
8. Justin Reich. Best Ideas for Teaching with Technology : A Practical Guide for Teachers, by Teachers / Justin Reich, Thomas Daccord, Alan November. — New York : M. E. Sharpe, 2008. — 291 p.

References

1. Zelena, I. O. (2010). Analiz naukovoyi literatury z problemy svitohlyadu [Analysis of scientific literature on the problem of worldview]. *Naukovi pratsi. Seriya: Pedahohika, psykholohiya i sotsiolohiya: zb. nauk. pr. – Scientific works. Series: Pedagogy, Psychology and Sociology: Coll. of scientific works* (Issue. 7 (167)), (pp. 5-9). Donetsk: SHEI "DonNTU" [in Ukrainian].
2. Zyazyun, I. A. (2006). Estetychni zasady rozvytku osobystosti' [Aesthetic principles of personality development]. N. G. Nichkalo (Edc.), *Mystetstvo u rozvytku osobystosti: [monohr.] – Art in personality development: [monogr.]*, (pp. 14-36). Chernivtsi: Green Bukovina [in Ukrainian].
3. Masol, L. M.(2006). *Zahalna mystetska osvita: teoriya i praktyka [General Art Education: Theory and Practice]*. K.: Ray [in Ukrainian].
4. Necheporenko, M. V. (2005). Formuvannya estetychnoyi kultury studentiv klasychnykh universytetiv [Formation of aesthetic culture of students of classical universities]. *Candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
5. Foksha, O. M. (2018). Determinanty pidhotovky maybutnikh uchyteliv humanitarnykh spetsialnostey u suchasnykh zakladakh vyshchoyi pedahohichnoyi osvity [Determinants of preparation of future teachers of humanities in modern higher education institutions]. *Naukovyy visnyk Pivdenoukrayinskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushynskoho – Scientific Bulletin of the South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky*. Seriya: Pedahohika – Series: Pedagogy. 3(122), 89-93 [In Ukrainian].
6. Juan Jinsheng (2017). Model formuvannya estetychnoho svitohlyadu v maybutnikh uchyteliv obrazotvorchoho mystetstva (eksperymentalna realizatsiya) [Model of formation of aesthetic outlook in future teachers of fine arts (experimental implementation)]. *Naukovyy visnyk Pivdenoukrayins koho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushynskoho – Scientific bulletin of South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky*,1 (114), 17-22, [In Ukrainian].
7. Hutmacher W. Key competencies in Europe / Hutmacher Walo : Report DECS/ SE/Sec (96) 43 of the Symposium [«A Secondary Education for Europe Project». Berne, Switzerland], (27-30.03.1996). Strasbourg: Council for Cultural Cooperation, 1997. —72 p.
8. Justin Reich. Best Ideas for Teaching with Technology : A Practical Guide for Teachers, by Teachers / Justin Reich, Thomas Daccord, Alan November. — New York : M. E. Sharpe, 2008. — 291 p.

Татьяна Койчева, Ольга Галицан, Лян Цзе. Критеріальний підхід к формированию эстетической компетентности будущих учителей гуманитарных специальностей

В статті представлено аналіз наукових джерел по проблемі діагностування стану сформованості різних ідентифікаторів естетичної підготовки майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей (естетична культура, естетичне мислення, естетичне свідомство). Мета дослідження заключалась в розробці системи критеріїв і показателів сформованості естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей і представленні змістових характеристик рівнів сформованості досліджуваного явища у студентів педагогічних університетів. Науково обґрунтовано структурні компоненти естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей (мировоззренческо-професійний, інструментально-діяльний, особистісно-ціннісний), критерії їх вимірювання (інтеграційний, функціональний, суб'єктивний) і рівні сформованості досліджуваного явища (високий, задовільний, низький).

Ключевые слова: эстетическая компетентность, будущие учителя гуманитарных специальностей, критерии, показатели, уровни сформованості эстетической компетентности будущих учителей.

Tetiana Koycheva, Olha Halitsan, Liang Jie. Criteria approach to formation of aesthetic competence of future teachers of humanities

The article elucidates the scientific platform and the functional role of constructing creative professionally-oriented environment in the process of professional training of future teachers of humanities. The authors focused (03 Humanities: 031 Religious Studies, 032 History and Archeology, 033 Philosophy, 034 Cultural Studies, 035 Philology); described the methodological resource of the process of aesthetization the professional training of future teachers of humanities by immersing higher education students in a specially created creative professionally-oriented environment. The article presents the analysis of scientific sources on the problem of diagnosing the state of formation of various identifiers of aesthetic training of future teachers of humanities (aesthetic culture, aesthetic outlook, aesthetic consciousness). The purpose of the study was to develop a system of criteria and indicators of the formation of aesthetic competence of future teachers of humanities and to present meaningful characteristics of the levels of formation of the phenomenon under study in students of pedagogical universities. It has been determined that the aesthetic competence of a humanities teacher is an integrative personality and profes-

sional characteristic of a humanities teacher, based on his ability to build professional and pedagogical activities according to aesthetic laws (understand the markers of the tragic and the comic, the beautiful and the ugly, the sublime and the low); consists of a dynamic complex of special knowledge and skills (ability to solve professional tasks based on aesthetic ideals, cultural and humanistic values); is realized through the identifiers of aesthetic and humanitarian training: aesthetic taste, aesthetic consciousness, aesthetic culture.

The structural components of the aesthetic competence of future teachers of humanities are scientifically substantiated (outlook-professional, instrumental-activity, personality-setting), the criteria for their measurement (integrative (with indicators: aesthetic consciousness, aesthetic taste, aesthetic literacy), functional (with indicators: creative skills, communication skills, perceptual skills), subjective (with indicators: emotionality, reflexivity and creativity)) and levels of formation of the studied phenomenon (high, satisfactory, low).

Keywords: aesthetic competence, future teachers of humanities, criteria, indicators, levels of formation of aesthetic competence of future teachers.